BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxă poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 17 Joi 19 Ianuarie 1939
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CALĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

O necesitate imperioasă

Intregirea neamului n'a înglobat între noile hotare pe toți românii aflați până atunci în afară de ele.

Despre regimul acestor frați ai noștri ne-am ocupat în diferite împrejurări. Pentru marea majoritate, principiile de drept internațional nu există, iar prevederile tratatelor de pace sunt de cele mai multe ori nerespectate.

Cu toate acestea, în multe părți rezistența conștiinței naționale, căreia se datorește și marea Unire, continuă să se afirme prin solidaritatea românilor, prin vorbirea și scrisul lor, și chiar prin publicațiuni, citite și în țara noastră.

Acolo unde mijloacele îngăduesc, se aduc publicațiuni din România, se urmăresc evenimentele, se împărtășesc îngrijorările și nădejdile, suferințele și bucuriile noastre.

De sigur că există un interes superior ca această vitalitate spirituală și sufletească să rămână întreagă.

Aceasta implică însă o atențiune permanentă, un sprijin cât mai mare, de acolo unde se poate obține, — bineînțeles, în condițiunile compatibile cu suveranitatea statelor respective.

Este un postulat care și-a găsit o realizare parțială la scurt timp după războiu. Din inițiativa unei femei al cărei nume este legat de multe înfăptuiri nobile și prin străduințele unui profesor universitar care cunoștea acele meleaguri, românii de la Pind au primit ani dearândul o revistă ce îndeplinea îndoita însușire de a-i informa pe ei despre viața și cultura din România și de a ne procura nouă cunoștințe despre traiul și nevoile lor. Transfuziuni de mare nevoie și de mare folos. Și aceasta, fără să se fi văzut de cineva o imixtiune inadmisibilă.

Este ușor de înțeles cât de mult s'ar putea face în acest scop, — în care se lucrează intens și se consacră sacrificii considerabile în alte țări, — dacă s'ar ivi mai multe inițiative în folosul populațiunilor române din diferite părți și, implicit, în folosul națiunei noastre însăși.

Această cauză imperioasă ar putea fi slujită trimițându-se ziare, reviste și lucrări apărute în țară.

Ele ar fi citite în cercurile culturale de acolo și răspândite în raport cu numărul celor primite.

Ce autor, ce editură ar șovăi să contribue în măsura posibilităților la o operă nu numai de deosebită însemnătate națională dar și de o deosebită oportunitate?

N'a spus-o oare cronicarul: „La treabă bună puțini s'adună, dar mult pot puținii buni împreună"?

Dunărea, factor de colaborare internațională

Declarațiile făcute Duminică la Galați de d. Grigore Gafencu se deosebesc prin acea notă care distinge activitatea publică a ministrului actual al afacerilor străine și care e caracterizată pe de o parte de o grijă statornică pentru interesele românești și pe de altă parte de un simț viu al necesităților și situației internaționale. Cu moderațiunea sa obișnuită, care nu exclude sinceritatea și nici nu eludează răspunderile unei grele misiuni, ministrul de externe, pune la Galați, de care-l leagă ani îndelungați de activitate în viața publică, două probleme fundamentale ale vieții românești: chestiunea Dunării și chestiunea minorităților.

Generațiile politice de eri ale țării noastre, mai puțin deprinse cu problemele externe sau preocupate de alte probleme, care li se păreau mai grabnice, n'au dat întotdeauna importanța cuvenită, în acțiunea lor politică, imensului rol al României în comerțul de tranzit internațional. Așezată la o răspântie istorică între apus și răsărit, între Baltica, Marea Neagră și Marea Egee; stăpână—pe o bună parte din parcursul lor — pe două drumuri clasice ale bazinului dunărean, cele urmate de Simplonul și Expresul Orient de astăzi; sprijinită pe Dunăre și înzestrată cu excepționalul privilegiu de a avea pe teritoriul ei gurile celui mai lung și mai fericit orientat dintre fluviile europene, România n'a pus întotdeauna ambițiile ei dunărene la înălțimea posibilităților ei dunărene.

Pentru Dunăre, d. Gafencu are o veche și nedesmințită prietenie. D-sa dorește — cu drept cuvânt — s'o vadă jucând, în toată plenitudinea, marele ei rol național și internațional și speră s'o vadă devenind un element de apropiere între România și vecinii ei și statele riverane. Deaceea astăzi, când România și-a dobândit la Dunăre, după îndelungate decenii, deplinătatea drepturilor ei suverane și când, alături de noi, flutură la gurile Dunării trei drapele ale unor prietenii încercate și ale unor vechi colaborări, d-sa își exprimă nădejdea că în rândurile lor „va intra încurând o nouă Mare Putere, al cărei rol pe Dunăre e însemnat și care dovedește un interes crescând pentru desvoltarea relațiilor dunărene: Reichul german", despre care ministrul afacerilor străine speră că „va colabora cu noi și în celelalte instituții internaționale existente, care rânduesc navigația pe Dunăre".

O asemenea colaborare este fără îndoială pe linia logică de desvoltare a intereselor românești. Ea e dictată azi deopotrivă de structura comerțului nostru extern și de situația geografică a bazinului dunărean.

Factor de colaborare în viața internațională, nu numai cu Reichul german, ci și cu alte țări riverane și totdeodată vecine, marele fluviu poate statornici, după părerea ministrului nostru de externe, legături mai strânse și în viața internă a Statului, între toți cetățenii acestei țări, fără deosebire de origină și de limbă. E un argument în plus pentru acea politică de colaborare cu minoritățile, care a fost întotdeauna în vederile conducerii Statului nostru și care a fost condiționată numai de deplina loialitate a acestora și de dorința lor sinceră de a conlucra, alături de ceilalți cetățeni, la propășirea țării comune, în cadrul legilor Statului și intereselor naționale.

Expoziția minereului italian

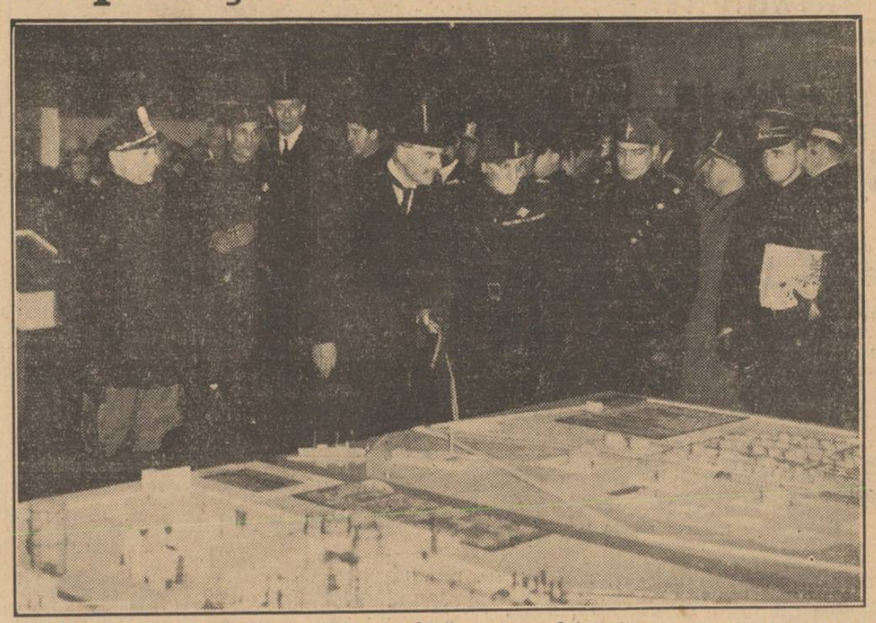

D. Chamberlain vizitând expoziția autarchică a minereului italian, cu prilejul vizitei la Roma, însoțit de d. Achille Starace, secretarul general al partidului național fascist

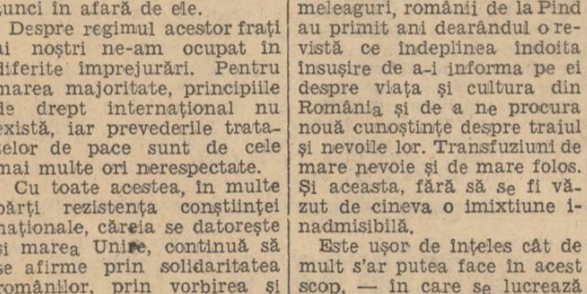

Cancelarul Hitler se întreține cu d. Coulondre ambasadorul Franței la Berlin, cu prilejul recepției corpului diplomatic, de anul nou

Renașterea națională prin ideia creștină

Poporul român s'a desvoltat dintru început, având ca reazăm sufletesc credința creștină, pe care a moștenit-o din primele timpuri ale existenței lui pe aceste meleaguri.

Inarmat cu această credință, poporul român a luptat dealungul veacurilor împotriva tuturor năvălirilor dușmane, prin această forță spirituală și-a închegat primele începuturi de cultură, în tindă de mânăstire și în altare de biserică, de unde preoții cu crucea în fruntea mulțimilor porneau să-și apere obârșia și neamul.

Prin credința ortodoxă s'a păstrat conștiința de neam și tot prin puterea aceleiași credințe s'a putut realiza unitatea națională a tuturor românilor.

Ce a însemnat oare întreg trecutul nostru de lupte seculare împotriva vrăjmașilor de tot soiul, decât mărturisirea aceluiaș gând luminos de unire, încălzit la flacăra credinței creștine, ce lega deopotrivă pe românii de pe o parte și alta a Carpaților.

Credința aceasta care a făcut minuni în trecutul neamului nostru, nu trebue să slăbească nici astăzi. Un popor care își pierde credința e considerat un popor mort, fără personalitate, fără vitalitate. Și în această privință Goethe are într'una din operele sale o reflexie pe care nu mă pot opri să n'o reproduc:

„Toate epocile în care credința, sub orice formă ar fi fost puternică, sunt strălucite, înălțătoare de inimi, rodnice pentru contimporani și posteritate. Dimpotrivă toate epocile în care necredința sub orice formă ar fi, rămâne biruitoare, chiar dacă pentru un moment au o strălucire aparentă, dispar în ochii posterității, deoarece nimeni nu poate cu bună știință să se încarce cu ceva nerodnic".

(Continuare în pag. 2-a)

Sat mexican prădat de bandiți

Mexico, 16 (Rador).— **O ceată de bandiți a atacat satul Cuetzala, din nordul statului Pueblo.**

După o luptă înverșunată de o oră, bandiții au silit populația să fugă.

Satul a fost apoi incendiat și jefuit.

Mai mulți locuitori au fost omorâți.

—xxo●oxx—

A. S. R. Principesa Mafalda, soția ducelui de Hessa, fiica Suveranului Italiei, care a fost grav bolnavă dar a cărei stare se îmbunătățește din zi în zi

—xxo●oxx—

MANEVRE LA GIBRALTAR

Gibraltar, 16 (Rador). — **Lunea viitoare vor începe aici manevre combinate ale fortăreței Gibraltar și ale flotei.**

Manevrele vor dura două zile.

*

Gibraltar, 16 (Rador). — **Pentru apărarea Gibraltarului au fost organizate exerciții combinate ale forțelor fortăreței și ale flotei metropolitane, între 22 și 24 Ianuarie.**

Intreaga manevră va fi organizată în condiții cât mai apropiate cu acelea dintr'un războiu adevărat.

O polemică interesantă

de M. MORA

I

La începutul lui Decembrie trecut, unele ziare franceze au afirmat că reprezentanți autorizați ai partidelor radical și socialist au propus d-lui André Tardieu, fost de mai multe ori ministru și prim-ministru, participarea la un „guvern de uniune", eventual sub președinția lui.

Pus în cauză, d. Tardieu scrie următoarele în „Gringoire", al cărui principal colaborator este:

„Este exact că la sfârșitul lui Octombrie, un intermediar de o înaltă autoritate mi-a transmis, în scris, din partea a două personalități considerabile, una socialistă, cealaltă radicală, oferte dictate de ele în vederea intrării mele, fie ca membru, fie ca șef într'un minister de uniune".

Ziarele revenind și precizând numele d-lor Léon Blum și Yvon Delbos, fostul președinte de consiliu al Frontului Popular și fostul său ministru de externe intervin cu lămuriri, primul prin ziarul de sub direcțiunea sa, „Le Populaire", al doilea prin agenția Havas.

„Nu știu, bine-înțeles — afirmă d. Blum — ce a putut să aducă la cunoștința d-lui André Tardieu „intermediarul de o înaltă autoritate". In schimb, știu foarte bine: 1) că n'am scris niciodată d-lui André Tardieu — cel puțin de șease sau șeapte ani — contrariu de ce s'a povestit mai întâi; 2) că n'am dictat nici o ofertă pentru el; 3) că n'am însărcinat pe nimeni să-i scrie; 4) că n'am însărcinat niciodată pe cineva cu vre-o intervenire pe lângă el".

„Diferite ziare — declară la rândul său d. Delbos — au pus în circulație svonul că eu aș fi fost însărcinat de prietenul meu d. Léon Blum să ofer d-lui Tardieu fie să constitue un guvern, fie să intre în el ca ministru. Ele au precizat că, în acest scop, m'aș fi dus la Menton ca să văd pe d. Tardieu, sau că l-aș fi întâlnit la Paris, sau că i-aș fi scris. Pe de altă parte, d. Tardieu, pe care nu l-am văzut de mai mulți ani, declară — mi se spune — într'un interviev, că d. Blum și cu mine am fi dictat „unui intermediar de o înaltă autoritate" o scrisoare prin care ți formulam ofertele menționate mai sus. N'am fost însărcinat de d. Léon Blum cu nici o misiune de acest fel și nici n'am dictat nici n'am scris scrisoarea în chestiune. Adevărul este că, în cursul unei convorbiri, am spus unui amic că gravitatea împrejurărilor îmi părea că reclamă o formațiune națională cât mai largă posibilă și că, printre personalitățile susceptibile să facă parte din ea, sub președinția unui radical, m'am gândit, împreună cu altele, la aceea a d-lui Tardieu, dar nu l-am însărcinat să facă o ofertă acestuia, fie din partea mea, fie din partea d-lui Léon Blum. Era vorba pur și simplu de ipoteze, cum se for-

(Continuare în pag. 2-a)

O soartă mai bună pentru „Raiul Moldovei"

de AL. GREGORIAN

De câte ori aud vorbindu-se de Bucovina, îmi vine în minte imaginea tristă a Câmpulungului moldovenesc. Târgul acesta, în care acum zece ani nu era decât un singur negustor român, un căpitan de arcași înecat în massa întolerantă a comercianților galițieni, e simbolul înstrăinării Bucovinei, și pune sub ochii oricui vrea s'o vadă întreaga dramă a românismului expropriat din drepturile lui milenare la el acasă. Câmpulungul e al oricui, numai al nostru nu.

Starea aceasta este și din vina noastră, dar ea e, mai ales, odioasă moștenire dela imperiul austro-ungar, care a practicat monstruoasa politică de desnaționalizare și de distrugere a românilor, aducând peste ei lăcustele lacome ale lumii, transformând ținutul într'o „mlaștină de scurgere a tuturor elementelor sale corupte", cum se tânguie Eminescu într'un articol din „Timpul" și înlesnind acestora să exproprieze „palmă cu palmă pe țăranul încărcat cu dări, sărăcit prin împrumuturi spre a-și plăti dările, și nimicit prin dobânzile de iudă ce trebue să le plătească". Situația aceasta durează de vreun veac și jumătate. Până la 1777, când a fost răpită de Austria, Bucovina era încă românească, nu bogată, cum ar zice cronicarul, dar cu oameni viteji, „locuitorii având în slujba războiului putere și îndrăzneală, iar spre plata birului neavând bani". De atunci încoace procesul de înstrăinare a „Raiului Moldovei" a urmat cu iuțeala molimelor. In vreme ce autohtonii erau ridicați în „ocoale de oșteni pedeștri" și duși aiurea să moară pentru nainul împărat, năvălitorii din Galiția și Podolia le luau locul acasă, iar rutenii coborau în masse compacte ocupând sate și pământuri răzășești din vecii vecilor.

Astăzi, prin absența oricărei politici românești acolo, avem, la douăzeci de ani dela Unire, 4124 negustori evrei în Cernăuți la 443 români; 1247 evrei la Rădăuți, față de 387 români; 1229 evrei contra 196 români în Storojinet și 749 contra 205 în Suceava, statistica Câmpulungului lipsindu-mi în clipa aceasta.

Frunzărind numai cifrele, fără a coborî în mijlocul realității celei vii care e groaznică, ne putem da foarte ușor seama că poziția elementului românesc în Bucovina e disperată în cel mai alarmant înțeles al cuvântului acesta. Preocupați de certurile politice, încăerați pe ideologii și pe ciolanele puterii la centru, timp de două dece-

(Continuare în pag. 2-a)

Moartea unui erou

Colonelul francez Raynal, eroul apărător al fortului Vaux dela Verdun a încetat zilele trecute din viață

—xxo●oxx—

Ciocnire de vase

Lisabona, 16 (Rador). — **Vasul german „Orinoco" a ciocnit Duminică, pe timp de furtună, vasul de război olandez „Tromp", pe când acesta părăsea portul.**

Vasul german a suferit ușoare avarii.

—xxo●oxx—

FILME

— Al cui este blocul acesta?

— Al lui Segălică.

— Cum a ajuns atât de bogat?

— Este autorul unei invenții foarte rentabile.

— In ce consistă ea?

— Este tot ce poate fi mai simplu. Timp de patruzeci de ani a făcut pe negustorul de pânzeturi la bâlciurile din toate părțile. Cumpăra marfa foarte eftin și o vindea foarte scump. Aceasta, de sigur, i-ar fi produs o casă mare. Cum a ajuns, însă, să aibă un sgârie-nori deși nu este de cât un sgârie-brânză? M'a angajat pe mine, coleg de bancă în clasa treia, fiindcă amândoi n'am învățat mai mult. Sub pânza ambulantă, prinsă cu frânghii de patru țărușe, el vindea, iar eu n'apăream niciodată, pitulat sub taraba pe care Segălică manevra cotul în falduriile de pânzeturi de toate culorile cu o iuțeală ce lua piuitul clientelei din satele cutreerate, astfel încât ea nu-și dedea seama că eu tăiam dedesupt din marfa furată.

— Și cât retezai?

— Nu prea mult, ca să nu se observe pe loc. Cam un cot la patru. Mai târziu, un metru la patru. Aplicată în toate părțile timp de patru decenii, rețeta a făcut ceeace se vede.

— Și nu reclamă nimeni? N'ați fost prinși niciodată în fapt?

— Nu cunoști psihologia negoțului flotant. Cine vine dela distanță mare se gândește s'ajungă mai repede acasă, nu să verifice ce a cumpărat. Unii nu descopereau lipsa nici acasă; alții credeau că ei au spus greșit; alții se lăsau păgubași; iar cei cari ar fi revenit la bâlci, fie că i-ar fi costat mai mult daraua decât oceaua, fie că nu ne-ar mai fi găsit, din cauză că era, să zicem, Drăgaica a doua zi și negustorii nomazi deblocase meleagurile unde operase Segălică.

— Pe cine saluți atât de ceremonios?

— Ssst! Pe el... Acesta e Segălică... Este în una din mașinile lui... De! Dacă are bloc!

Don José

Ultimul act al tragediei spaniole?

Victoriile armatelor naționaliste

Cucerirea de către armatele naționaliste spaniole, de sub comanda supremă a generalului Franco, a orașelor Reus și Tarragona, sunt rezultatele acțiunei întreprinsă cu multă energie și spirit ofensiv, pe baza unui plan bine conceput.

Un rezumat al operațiunilor de la 23 Decembrie 1938, până azi, este necesar spre a ne da seama, nu numai de succesele substanțiale ce le-au obținut naționaliștii spanioli, dar și de consecințele probabile ce le vor avea operațiunile în curs.

In ziua de 23 Decembrie anul trecut, frontul naționaliștilor, în regiunea Cataloniei, care ne interesează, trecea, de la Nord spre Sud, prin șele principale Reus și Tarragona.

După ce a trecut râul Ebru, pe la Mora dela Ebro, această coloană cucerise zilele trecute localitatea Falset.

Marșul concentric al acestor două coloane, în direcția Reus — Tarragona, a creat trupelor roșii republicane o situație din cele mai grele. Ele n'au putut menține frontul lor cu toată ofensiva organizată pe frontul Estramadura, în scop de diversiune.

Orașele Reus și Tarragona au fost cucerite de naționaliști în cursul zilei de Duminică și trupele naționaliste continuă viguros înaintarea de-alungul coastei mărei, în direcția Barcelona, — capitala Cataloniei.

Tremp, Lerida — important nod de comunicații — Mora de Ebro. De-atunci, acțiunea ofensivă a trupelor naționaliste s'a desfășurat în bune condițiuni, fiind susținută de trei coloane. In cursul săptămânei trecute întâia coloană, — aceea dela N. — a cucerit Agramunt, situată pe marele drum Pons — Artesa — Tarrega — Montblanch — Tarragona, având ca obiectiv imediat orășelul Pons, situat la nord de Agramunt și Artesa.

A doua coloană a înaintat dela N.-V. către Est, pe șoseaua Lerida-Tarragona și a cucerit Espluga și orașul Montblanch, având ca obiectiv Valls — Tarragona.

A treia coloană a înaintat dela V. către Est, având ca bază de operațiuni localitatea Gandesa și ca obiective ora-

Cucerirea celor două orașe și în deosebi a Tarragonei — al doilea centru comercial, port însemnat și bază navală a Cataloniei — este o mare pierdere pentru comandamentul trupelor roșii, căci frontul naționaliștilor din Catalonia a fost scurtat cu peste 100 klm., în urma victoriilor câștigate; iar Barcelona e acum amenințată, pe uscat, pe mare și în aer.

Posibilitățile de rezistență ale trupelor roșii din Catalonia sunt reduse.

Să nădăjduim că ocuparea Cataloniei va fi epilogul tragediei spaniole; iar triumful armatelor de sub comanda generalului Franco va asigura Spaniei, ce a sângerat în acest crunt și lung război, pacea de care are nevoie, spre a se putea reface și consolida.

R. S.

După ocuparea orașului Castelladan de către trupele naționaliste, populația se înapoiază la căminurile ei

D. general Gabriel Marinescu, subsecretar de stat, prefectul poliției Capitalei împărțind daruri la copiii săraci
(Vezi reportajul în corpul ziaru lui).